

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvu: Ljubljana, Francišanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Stalni nameščenci za svoj obstoj.

(Konec.)

Poročevalec je nadalje tudi omenjal, da v njegovem predlogu uradniškega zakona ni bilo ne kategorij in skupin, katere je uvedel zakon iz leta 1923., temveč je predloženi osnutek v tem pogledu bil zelo podoben uradniškemu zakonu, kakor so ga leta 1931 predlagale strokovne organizacije. Seveda se je ta osnutek glede plač znatno razlikoval od današnjega sistema.

Splošno je prebivalstvo in javnost drž. uslužbencem prav malo naklonjena. To naziranje dokazuje, da se odločujoči krogi prebivalstva ne zavedajo izredne važnosti brezhibnega poslovanja državne uprave za celokupnost, in to tako za vse, ki imajo z uradi neposredno ali posredno opravka. Tako mišljenje je plitko, brez pravega preudarka in se bo maščevalo. Prav zato tudi naše službene razmere niso zakonsko še tako urejene, kakor bi bilo želeli. Treba pa je vedeti, da bo kriza drž. nameščencev zadela prav kmalu vse trgovske in obrtniške sloje, ki so na javno uslužbenstvo kot najmočnejše konzumente tesno navezani. Bilo bi za državo in celoto zelo koristno, da se stališče prebivalstva napram drž. uslužbenstvu s temeljev spremeni, da dobimo čimprej tisti družabni položaj, ki nam kot važnemu socialnemu faktorju pripada, zlasti ker drž. nameščenstvo vrši pri nas tudi izredno važne kulturne in prosvetne naloge.

Svoj izjerpni, pregledni in veleznimivi, skoro uro trajajoči govor je g. ravnatelj Reisner zaključil z naslednjo ugotovitvijo:

S svojim položajem nismo in ne moremo biti zadovoljni. Vse nade pa polagamo na novo narodno zastopstvo, na naše narodne poslance in senatorje, ki jih pozivljamo:

da se z letošnjim državnim proračunom nam naložene žrtve enakomerno prenesejo na vse sloje,

da se nam vrnejo draginske doklade v prejšnji meri, dokler ne bodo cene vseh življenskih potrebščin in dajatev primerno urejene,

da se izenačijo pokojnine vseh vrst starejših upokojencev s pokojninami, odmerjenih po najnovejših zakonih,

da se revidira uradniški zakon s sodelovanjem strokovnih organizacij.

Mi sami izjavljamo:

da smo pripravljeni v vršenju službe posvetiti državi in narodu vse svoje sile,

da želimo poenostavljenje administrativnih poslov, ki naj bi se dalo opravljati s čim najmanjšim številom državnih uslužbencev.

Zahtevamo pa:

za svoje delo primerne plače, da z njo vsak lahko preživlja sebe in družino času in službenemu položaju primerno, in zagotovitev pravice do stalnosti in službi in do odgovarjajoče pokojnine po načelih, ki jih vsebuje vsak moderni uradniški zakon.

Po temeljnih izvajanjih g. Reisnerja se je pridružil postavljenim zahtevam zastopnik zasebnih nameščencev g. Zemljčič, ki je poudarjal, da zasebni nameščenci niso prav nič boljše situirani od državnih. Zlasti je pa potrebna zakonska zaščita najemnikov, ker hišni lastniki sami niso pripravljeno znižati najemnin.

V imenu narodnega delavstva je govoril g. R. Juvan, ki je opozarjal na vedno večjo gospodarsko bedo, na rastočo brezposelnost in na stalne redukcije uslužbenstva. Ožigosal je škodljivce države, ki izvažajo naš dinar v inozemstvo. Izrazil je zahtevo po zakonu v varstvo najemnikov in zakonu proti oduševanju.

Nato je navzoči narodni poslanec g. Barlé izjavil, da je prevzel sedanjemu parlamentu težko dediščino preteklosti: uradniško krizo in gospodarsko krizo. Ker je morala vlada skrbeti prejemke državnih uslužbencev do skrajnosti, je pozval v poslednjem trenutku vse pridobitne kroge, zlasti trgovce in hišne lastnike, naj ne mislijo samo na svoj dobiček, temveč naj se zavedajo dolžnosti do skupnosti. Na altar domovine morajo sorazmerno enako prispevati vsi stanovi, da bo zavladata v naši državi splošna zadovoljnost in sreča vseh slojev.

Nazadnje je spregovorila nekaj besed še neka mati, ki je zahtevala, da se z zakonom onemogoči spekulacija hišnih lastnikov, ki se branijo strank z otroki. Priobčevanje takih oglasov bi se moralo sploh prepovedati.

Ob pol 9. uri se je zborovanje, ki je trajalo dobri dve uri, zaključilo. Pokazalo se je, da je v Ljubljani navzlic veliki splošni apatiji, ki vlada med državnim in zasebnim uslužbenstvom, vendar le še nekaj ljudi, ki se zavedajo svojih stanovskih dolžnosti in ki so prišli na zborovanje, da dajo duška svojim upravičenim zahtevam. Zborovalci so soglasno in z odobravanjem sprejeli resolucijo, ki se predloži vsem merodajnim činiteljem in ki se glasi:

Resolucija:

Zborovalci, zbrani na javnem shodu, sklanem po strokovnih organizacijah državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani dne 11. maja 1932., ugotavljajo

a) da so se prejemki vseh aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev s 1. aprilom 1932. že drugič zmanjšali v taki izmeri, da ti uslužbenci z njimi ne morejo kriti izdatkov niti za najnujnejše življenske potrebščine;

b) da so zgledu države sledila privatna podjetja ter zmanjšala prejemke svojim nameščencem;

c) da je veliko industrijskih podjetij reduciralo obrat oz. ga ukinilo ter odpustilo vse ali velik del zaposlenega delavstva, preostalemu pa zmanjšalo mezde.

Vsled takega stanja so vsi državni in privatni uslužbenci, upokojenci in delavci, ki so navezani samo na svoje službene prejemke, potisnjeni v obupen gospodarski položaj.

S tem, da so se zmanjšale draginske doklade državnim aktivnim in upokojenim uslužbencem, kakor tudi dnevniciarjem in delavstvu v vseh državnih podjetjih in so temu ukrepu države sledile redukcije plač in mezd privatnim nameščencem in delavstvu, se je dejansko izvršila premoženjska oddaja za vse te sloje delovnega ljudstva. Od vseh ostalih slojev naroda se take žrtve niso zahtevale.

Zborovalci zahtevajo, da se zagotovi življenski obstanek državnim in privatnim uslužbencem, upokojencem in delavstvu tako, da se jim omogoči z odgovarjajočimi prejemki na podlagi eksistenčnega minimuma kriti neobhodne življenske potrebščine.

Pri obstoječih cenah najnujnejših življenskih potrebščin proti državnim in privatnim uslužbencem, upokojencem in delavcem, katerih stalni prejemki ne dosegajo eksistenčnega minimuma, popoln gospodarski propad ter je neobhodno potrebno, da se cene

vseh življenskih potrebščin v naši državi nemudoma pravilno in pravično uredijo. Med te potrebščine spadajo v sedanjem času zlasti in v prvi vrsti stanovanja ter manufakturno blago.

Zborovalci zahtevajo, da se s strogim izvajanjem zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin prepreči izkoriščanje delovnih slojev v korist posameznikov in da se s posebnim zakonom onemogoči obstoječe absolutno previsoke najemnine, za katere morajo plačevati najemniki polovico ali pa še več od svojega mesečnega zaslužka.

Zborovalci vztrajajo na zahtevah resolucije, sprejete na javnem zborovanju.

AL. ŽIGON:

Naš zadružni parlament.

Slike s skupščine Zveze nabavljajnih zadrug državnih nameščencev.

Dne 29. maja t. l. je bila v Kragujevcu, srcu Šumadije, XI. skupščina naše Zveze nabavlj. zadrug. Zbrali so se delegati iz raznih krajev cele države. Poleg Beograda, Zagreba, Ljubljane so bile zastopane tudi zadruge iz manjših krajev; med njimi je najmanjša in najvzornjša zadruha iz Kastva.

Posvetovanja so se pričela s predkonferenco 28. in se končala 29. maja z glavno skupščino. To vam je bilo ta dva dni izrečenih govorov o zadrugarstvu, o potrebi organizacije, o žalostnem položaju drž. namenščentva ter kritike delovanja uprave Zveze, pa tudi priznanja in pohvale. Človek se ni mogel načuditi, kaj se vse lahko pove v zanosnem govoru. Mi Slovenci, hladnejše narave s severa, ne moremo niti tega pojmovati. In vendar je bil tisti, ki je moral te burne izlive vedno ponavljajočih se neviht odvajati v odtočne struge in preprečevati vedno grozeče poplave, naš rojak, sin zelene Štajerske. To je Miloš Štibler.

Mož petdesetih let, visok, koščat, malo pripognjen. Razmišlja. Ostre poteze obraza odkrivajo silno energijo in vztrajnost. Je gladko ostrižen in obrat, skoro da ima atletsko podobo. Oči pa oznanjajo fanatika ideje, katero oznanja, s to korekturo, da stoji zadaj hladni razum, ki zadržuje fanatizem v mejah možnosti.

Kot kip stoji pred množico sto-petdesetih delegatov. Zdi se, da ne sliši nič. Ko je trušč največji, izlušči jedro predlogu, ga vrže s par rezkimi besedami pred množico, dvigne glavo: »Se prima?« »Prima se,« zadoni od večine. »Priljeno«. Stenograf pa se potji, da vjame vsako besedo. V dvorani je neznosna vročina — Spet novo vprašanje. Prične referat, mirno in resno. Naenkrat medklci. Sledje govorniki, vsak razpreda svojo misel. Državni uslužbenci so bili vedno vsi ženijalni. Novi predlogi in protipredlogi. »Tko je za ovaj predlog?« Šteje do deset. Ne prima se! Dalje in dalje, eno, dve, šest ur neprestano.

Pozna dobro šibkosti in vrline ustanove, katero vodi. Njena preteklost ga vleče k tlom, a on gleda v bodočnost in išče z diplomatsko spretnostjo načina, kako bi pokopal v pozabnost vso dediščino svojih prednikov. — Ko se pokaže sedanjost nezrela, da bi pravilno ocenila njegove ideje in jih uresničila v življenju, te da ga potolaži predlog delegata, naj Zveza razdeli nagrade srednješolcem za najboljše naloge o zadrugarstvu. Razjasni se mu obraz in nehote misli, da gleda v viziji novo civilizacijo,

vanju strokovnih organizacij državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva dne 12. januarja 1932. v Ljubljani in odločno zahtevajo, naj vlada ukrene takoj energetske korake za zaščito stanovanjskih najemnikov.

Določi naj se, da se stanovanjske najemnine plačujejo mesečno in da ostane za stanovanjsko odpoved kakor doslej trimesečni rok.

Zborovalci pozivajo kr. vlado, poslansko zbornico in senat, da s stanovanjskim zakonom zaščitijo življenje delovnega ljudstva v naši državi in ga tako rešijo gotovega propada.

zgrajeno na pravi zadružni morali.

Pred njim sedi na častnem mestu komandant mesta, divizijski general **Stepan Radovanović**. Čudno se zdi, da zastopa vojaško oblast sam njen predstojnik. Pričakoval bi vsakdo, da pošlje tako visok gospod zastopnika. Toda ob predsednikovem pozdravu se izkaže, da gospod general ni prišel samo kot reprezentant vojaške oblasti, kot gost na skupščini, ampak tudi kot zastopnik nabavljajne zadruge v Štipu, kjer je bil še do pred nekaj tedni predsednik nadzornega odbora, ko je služboval v Štipu. Tako se prisotnost generala pojasni, a tekem predkonference in pozneje na skupščini se pokaže, da je g. general ravno tako navdušen zadrugar, kot je bil v desetletnih bojih navdušen vojščak.

Nizke rasti, čokat, toda ko govori, postaja vedno večji. Vedrost obraza, bistri sijaj oči, jasna logika njegovih misli, ki jih zna točno in jasno izražati v svojih govorih, ga dvigajo pred gledalcem tako, da misliš, da kar raste pred teboj.

Pri slavnostnem govoru je izrazil sledečo misel: po težkih borbah in z nepojmljivo velikimi žrtvami smo si priborili politično svobodo na lastni grudi. Toda to nas še daleč ne sme zadovoljiti. Razen tega, da moramo pazno čuvati, da te pridobitve spet ne zgubimo, moramo iti v borbo, da si priborimo ekonomsko svobodo. Smo siromašen narod, odvisni smo od tujega kapitala. Toda če zberemo vse svoje gospodarske sile v zadruge, nam je dana možnost, da se iztrgamo iz tujčevih krempljev tudi na gospodarskem polju. Vsi sloji, produktivni in konsumni, se gibljejo in zbirajo čete, ravno tako kot so jih zbirali naši predniki za borbe zoper tujca, gospodarja naše zemlje in naše krvi. Če v začetku ni precej uspeha, ne sme nihče obupati. Samo vztrajnemu in požrtvovalnemu je obljubljena zmaga. Vsakdo izmed vas, ki ste prišli na ta kongres, naj postane pravi fanatik zadružne ideje in ko se vrne na svoj dom, naj seje krog sebe vero v bodočnost zadrug, ki nam morejo dati res pravo svobodo v lastni državi in ki nam bodo prinesle novo moralo, novo vero in novo civilizacijo.

Ne bi pričakoval takih besed iz ust generala in ostal sem kar presečen. Mogoče je pa to tista nova generacija, ki stopa pri nas na pozorišče. To so menda tisti, ki so v bojih od 1912—1918 stali v rovu tesno ob človeku iz naroda in ga vodili naprej v svinčenem dežju in peklenskem gro-mu topov. Ta generacija gleda drugače na nadaljevanje borbe v mirnem času kot ona, ki je reševala probleme bitk ob zeleni mizi v ozadju. Naj bo pozdravljena in naj kaj kmalu pride na plan!

PLAČUJTE
TOVARIŠI! NAROČNINO VNAPREJ! TOVARIŠI!

Po skupščinski seji sva se odpe-
ljala delegata ljubljanske zadruga s
predsednikom mariborske zadruga g.
Rekarjem in upravnikom g. Filipičem
na Oplenac, da si ogledamo res pre-
krasno zadružbino pokojnega kralja
Petra. — Toda pri tej priliki smo se
spustili tudi k vznožju tega griča v
selo Venčac. Tu je namreč ena naj-
večjih produktivnih zadrug v Jugo-
slaviji. Je to »Venčačka vinarska za-
druga«. Ustanovilo jo je leta 1903. 43
seljakov, zdaj pa šteje okrog 140
članov.

Njena last je celó v tujini znana
klet, kjer hrani na leto do 50 000 hl
vina v zalogi. Vino je iz grozdja čla-
nov, ki so vsi vinogradniki. Imajo
strokovnjaka — Nemca — za kletar-
ja. Njihova vina se prodajajo po vsi
Evropi in so odlične kakovosti. — Kaj
bi neki na ta način mogli doseči naši
vinogradniki na Štajerskem? — Toda
ti seljaki imajo tudi »potrošačko« za-
druga, ki je imela zadnje leto 19 mili-
jonov dinarjev prometa, kakor tudi
svojo kreditno zadruga. Dežurni član
— kmet v domači raševini in opan-
kah, v snežno beli čisti srajci — nas
je pozdravil s tako samozavestjo in
vljudnostjo, kakor da bi bil preživel
več let v odlični visoki družbi. Tol-
mačil nam je v prekrasni govorici po-
stanek in razvoj njihovih zadrug.

Povedal nam je tudi, da naj ne
mislimo, da je povsod po Šumadiji
tako kot pri njih. Po večini nimajo
ljudje kreditnih zadrug ter so še ved-
no plen »zelenašev«. Plačujejo tem
oderuhom še vedno po 25 % do 30 %
obresti in še več. V tem pogledu smo
pa spet mi Slovenci za vzgled, ker so
pri nas rajfajznovke rešile že pred

pol stoletja našega kmeta iz najsra-
motnejšega suženjstva moderne dobe,
iz težkih okov, skovanih iz zlata.

Konečno moram omeniti še naj-
manjšo zadrugo državnih nameščen-
cev, in sicer zadruga v Kastvu, tik ob
naši zapadni meji. Ta zadruga je pa
obenem tudi najvzornejša in razme-
roma najbogatejša članica naše Zveze.

Ima namreč vplačanih 48 deležev,
torej 48 članov. — Njena aktiva so
znašala dne 31. decembra 1931:
205.726 Din. — Gotovine je imela ta
dan 13.295 Din, blaga je imela za
54.802 Din, člani so ji dolgovali
40.072 Din, naloženega denarja je
imela 6859 Din, v opremi je imela
15.882 Din, v ostalih vrednostih pa
5500 Din. V tem premoženju znašajo
samo rezervni in drugi skladi 128.300
dinarjev.

Kastavska zadruga se sploh ne
poslužuje več kredita pri Zvezi, ker
ga ne potrebuje. V minulem letu je
imela 10.496 Din čistega dobička, kar
je sicer malo, toda kaže, da je dajala
svojim članom blago po jako nizki
ceni, ker ne potrebuje več višjih do-
bičkov za povečevanje fondov, ker
so isti dovolj visoki za njen, s števi-
lom uradništva v tamošnjem kraju
omejeni delokrog. Bila je po pravici
pri slavnostnem sestanku delegatov
pohvaljena in postavljena za vzor
vsem, zadruga in njen predsednik g.
Lukač, ki jo vodi že ves čas od po-
stanka dalje. Priznanje se je pa iz-
relo tudi tamošnjim državnim na-
meščencem, ki so vsi njeni zvesti
člani.

Naj bo ta zadruga tudi nam vsem
vzor!

ničnika I. skupine, S. D., in ugotovila: da
je isti nesposoben za nadaljno opravljanje
službe in da ga je zato treba upokojiti.
Tako je pri navedenem S. nastopil — ka-
kor je to videti tudi iz ministrove odločbe
št. 83.260 — prestanek službe iz 3. toč.
§ 104 u. z., in bi ga, ker je izpolnil pogoje
za pokojnino v smislu § 113 u. z., — kar
potrjuje navedena min. odločba in tudi nje-
gov odgovor na tožbo — bilo treba upo-
kojiti v smislu 2. odst. § 105 u. z. Iz spi-
sov je nadalje videti: da se je tu uporabil
1. odst. § 128 u. z., po katerem se vse od-
ločbe o upokojitvi drž. uslužbencev izda-
jajo v predhodnem sporazumu s fin. mi-
nistrom.

Tu je važno, da se ugotovi namen
tega zakonskega predpisa. Jasen je docela:
hotelo se je — kar je sicer popolnoma
upravičeno — obvarovati finančno politiko
fin. ministra pred pretresljaji, kateri bi
morda mogli nastati zaradi enostranskih
naziranj in svobodnega izkoriščanja pra-
vice, katero ima minister glede upokoj-
evanja drž. uslužbencev svojega resorta.
Ker pa upokojitev po 3. toč. § 104 u. z., za
katero gre tu, brez dvoma ne spada v sku-
pino primerov, kjer se upokojitev vrši po
diskrecionarni upravno-politični oblasti
ministra, bi se moglo postaviti vprašanje:
da li je prometni minister — ker gre tu
za upokojitev po zakonu samem — sploh
bil dolžan sporazumeti se s fin. ministrom
tudi glede upokojitve imenovanega S. Sma-
tral je, da ga ta zakonski predpis veže, da
to stori in zato je za upokojitev imenova-
nega zahteval soglasnost fin. ministra s
svojim spisom št. 61.155 od 7. 7. 1931. Ker
pa ni bilo tega soglasja do 25. avgusta, to-
rej do poslednjega dne trimesečnega roka,
kateroga določa 2. odst. § 106 u. z., ki od-
reja, da se odločba o prestopu službe izda
najkasneje v treh mesecih, odkar je nasto-
pil primer prekinitve službe — je navede-
nega S. z istim dnem razrešil službe. S tem
dejanjem je — po mišljenju prometnega
ministra — S. prenehal biti aktivni državni
uslužbenec in je bil zato zavržen, ko je
prosil, naj se mu izplačajo prejemki, ki
pripadajo aktivnim državnim uslužbencem.

Vendar, čeprav ta določba nosi kate-
goričen značaj, zlasti oziraje se na 2. od-
stavek § 111 u. z., ki jo še bolj potrjuje,
naziranje prometnega ministra vsebovano
v njegovi odločbi ne more najti zadostne
opore v zakonu. Tako 2. odst. § 106 u. z.,
na katerega se sklicuje minister, predpi-
suje, da bo pristojno oblastvo »v drugih
primerih« — kamor spada tudi primer na-
vedenega S. iz 3. toč. § 104 u. z. — izdalo
odločbo o prestopu službe najdlje v roku
3 mesecev, vendar tako, da preneha služba,
če se odločba izda, preden poteče ta rok,
z dnem odločbe.

Nato sledi: »Če pristojno oblastvo
tudi v tem roku ne izda odločbe, je kot
dan prenehanja službe smatrati poslednji
dan trimesečnega roka.« Služba torej pre-
neha ipso tempore. Ta zakonski predpis je
čisto jasev in tem kar naj izraža, pač pa
je prometni minister, ko ga je uporabil,
izgubil iz oči, da mora biti ta njegova od-
ločba o prestopu službe v primeru navede-
nega S. samo odlok o upokojitvi. To iz-
rečno predpisuje 2. odst. § 105 u. z., da
namreč uslužbenec ob prestopu službe po
3. točki § 104 u. z., če je že pridobil pra-
vico do pokojnine, mora biti upokojen. Mi-
nistrov odlok o razrešitvi imenovanega po
svojem pravnem učinku ne le ne more na-
domestiti upokojitve, temveč nasprotno
ima značaj kazni, katere ta nikakor ni za-
služil. Po tem — ker od fin. ministra ni
prejel odgovora glede upokojitve navede-
nega v dobi od 7. julija do 25. avg. 1931,
torej niti do poslednjega dne trimesečnega
roka, predvidenega v 2. odst. § 106 u. z., a
»niti do danes«, kakor se glasi ministrov

odgovor, katerega je državni svet prejel
2. januarja 1931 —, prometni minister zato
po nobenem zakonskem predpisu ni mogel
tožitelja razrešiti dolžnosti in mu ni na ti
podlagi mogel osporiti pravice do prejem-
kov aktivnega drž. uslužbenca.

Postopek prom. ministra glede razre-
šitve S. je nezakonit, tudi če se razmotri
z drugega vidika. — Cilj, katerega je za-
konodajalec z navedeno odločbo § 106 u. z.
hotel doseči, je brez dvoma ta, da se za-
varuje interes države pred možno škodo,
ki bi nastala z morebitno svobodnejšo raz-
lago zakona s strani pristojnih oblastev, ki
bi gotovo nastopila, če bi nesposobni drž.
uslužbenec tudi nad 3 mesece — kolikor
je redoma dovolj, da se izda odločba —
prejemal prejemke aktivnega drž. usluž-
benca. S tem zakonskim predpisom je za-
konodajalec mnogo dosegel, ker je državni
interes izven nevarnosti, če se isti strogo
izvaja. Vendar je tu resno ogrožen življen-
ski interes drž. uslužbenca, ki ni bil upo-
kojen, kot to predpisuje 2. odst. § 105 u. z.,
da bi mogel prejemati pokoj. prejemke, ki
pa obenem po ministrovem naziranju ne
more imeti pravice niti do prejemkov ak-
tivnega drž. uslužbenca, ker je z razre-
šitvijo to prenehal biti. In tu se pojavlja
vprašanje: da li je zakonodajalec v skrbi,
da čim bolj zavaruje državni interes, šel
tako daleč, da bi bil ravnodušen za položaj
drž. uslužbenca, ki je po dolgi vrsti let
državne službe zaslužil pokojnino, in tako
postal nesposoben za državno službo. Pri
tem vprašanju niso potrebne nobene pred-
postavke. Če se je zakonodajalec pokazal
skrajno vestnega pri obrambi državnih ko-
risti, ni nič manj občutljiv napram koristim
upokojencev. Ni treba daleč seči, niti ni
treba navajati najbolj drastičnih slučajev,
da razumemo, v kako težak položaj pride
državni uslužbenec s pokojninskimi pre-
jemki. Treba si je samo predstaviti primer
tožitelja S., ki je kot nesposoben prenehal
biti drž. uslužbenec. Zato je zakonodaja-
lec, ki je na vse to mislil, v 2. odst. § 128
u. z., predpisal da se količina osebne po-
kojnine odmeri z isto odločbo, s katero se
uslužbenec tudi upokoji, če se pa to izvrši
s kraljevskim ukazom, se odmeri količina
osebne pokojnine z odločbo, ki jo je izdal
najkasneje v 15 dneh po izdaji ukaza. Po-
polnoma jasno je, da je pri takih zakon-
skih določbah docela zavarovana nepre-
kinjenost v prejetju aktivitetnih in po-
kojninskih prejemkov. Prejemki morajo
teči nepretrgoma — aktivitetni ali pokoj-
ninski — vsekakor neki od obeh. Še več!
Zakonodajalec ni hotel samo, da prične
upokojenec takoj po aktivitetnih prejem-
kih prejemati svoje pokojninske prejemke,
temveč če bi se mogla skrb, katero zaka-
nodajalec očitno kaže na eni strani v
varstvo državnih, na drugi strani pa upo-
kojenčevih interesov, spraviti v zvezo z
roki, ki so določeni v ustreznih zakonskih
predpisih, potem je ta slednja skrb za in-
terese upokojenca mnogo večja od skrbi,
katero kaže za državje. Potem je torej
prometni minister neposredno prekršil tudi
navedene zakonske predpise ko je tožilcu
S. odbil zahtevo po rednih aktivitetnih pre-
jemkih in mu obenem, ker ni izdal odločbe
o njegovi upokojitvi, absolutno odrekel po-
kojninske prejemke.

Na zadnje, prometni minister ni mogel
uporabiti 2. odst. § 106 u. z. na tak način,
kot je to storil, tudi zato ne, ker s temi
zakonskimi predpisi ni bil zajet primer, ka-
tere ga je bilo treba rešiti. Tako se glasi
2. stavek: »Če pristojno oblastvo v tem
roku ne izda odločbe« itd... odločbe o
upokojitvi v smislu 2. odst. § 105 u. z.
Vendar, kakor je videti iz spisa in iz na-
vedenega, tu ni dejstvo, da je minister
enostavno opustil izdati upokojitveno od-
ločbo. Vedel je, da je bil dolžan to storiti

Stanovska socijalna delavnost.

Železničarsko otroško zavetišče v Zagrebu. Konec novembra je bilo v Zagrebu svečano otvorjeno dečje dnevno zavetišče in zdravilišče na Trnjanski cesti 5. Nova socijalna usta-
nova je namenjena železničarski deci in sicer v starosti do dveh let. Spreje-
majo se v zavetišče otroci tistih že-
lezničarjev, ki so ves dan zaposleni iz-
ven doma ali pa, ki živijo v tako slabih
higijskih razmerah, da postoji opas-
nost za dete. Novo zdravilišče je naj-
moderneje urejeno in spada med naj-
lepše socijalno medicinske zavode v
državi. V glavni dvorani, ki je s stek-
lenimi stenami razdeljena na 9 sob,
je prostora za 35 dojenčkov. Deca, ki
se sprejme v zdravilišče, ostane naj-
prej nekaj dni v posebnih prostorih,
da se ne bi ostali dojenčki morda oku-

žili s kako nalezljivo boleznijo. Deca
ostane po večini v zavodu samo čez
dan, nekateri otroci pa bodo stalno
nastanjeni v domu. Za tiste, ki so že
shodili, so določeni posebni prostori,
prostoren lep vrt za igranje in kopeli.
Za vse so na razpolago značne in
solnčne ležalnice in vse potrebne zdrav-
niške naprave. To vzorno otroško
zdravilišče je bilo zgrajeno s pomočjo
vseh železničarskih društev in organi-
zacij. Seveda so dobila veliko in izdat-
no pomoč od prometnih oblastev, ki
bodo tudi v naprej stalno podpirale ta
prepotrebni zdravstveni zavod. Želeti
bi bilo, da se slična ustanova otvori
čimprej tudi v Ljubljani, kjer zdrav-
stvene razmere med železničarsko de-
co gotovo niso prav nič boljše od za-
grebskih.

Važna razsodba državnega sveta.

Zanimivo pravno stališče glede upokojitve in razrešitve drž. uslužbencev.

Državni svet je nedavno izdal na tož-
bo nekega zvaničnika (očividno p. t. t. stro-
ke) v prometnem ministrstvu velenimivo
razsodbo, katero zaradi važnih splošnih na-
čel, izraženih v njeni utemeljitvi, objavi-
ljamo v dobesednem prevodu. Razsodba
se glasi:

»Potem ko je razmotril odločbo, tožbo
in ostale spise, je državni svet ugotovil, da
ministrova odločba ni utemeljena v za-
konu.

Iz spisov tega spora se vidi, da je
zdravniška komisija, sestavljena na podla-
gi § 84 u. z., pregledala 26. maja 1931 zva-

Francis Carco:

Zlata ribica.

V stekleni posodi, ki je stala na levo
ob točilnici, je bila in se ni niti ganila.
Šaljivci so ji nadelali ime Mimi. Ljudem pa,
ki je niso poznali, je bila le čisto navadna
zlata ribica.

Preteklosti ta riba ni imela prav no-
bene.

Gospod Boule, lastnik gostilnice, ki je
vsak dan nalil v posodo svežo vodo in zlato
ribici zagnal nekaj drobčin in sveže sa-
late, je bil zato poplačan. Saj je lahko
opazoval, kako njegova oskrbovanka za
steklenimi stenami plava sem ter tja in
kako dražestno sprevaža svoj rep.

»Ah, ti vražja skakačka!« je zamrmral
tedaj gospod Boule.

In vendar ta mož ni ravno ljubil živali.
Vrnil se je k svoji pečici, kjer je cvrl pe-
čenko.

Ura je odbila deveto in natakara je
pometla dvorano, natrosila nekaj pesti
žaganja pod mize, zbrisala zrcala, naložila
mandarinke na sadne podstavke in razdeli-
la natančno odmerjeno hlebeček camem-
bertskega sira v osemnajst enakih koščkov.
Ob desetih je bilo vse delo končano. Nato
je slišala Mimi, kako zлага prtiče in si pol-
glasno prepeva kmetsko popevko o dekl-

ču, ki naj se varuje pred fanti. Fantje so
tako nevarni...

Brenčee se ji je vlekel napev, glas je
ječal, pojeval in postajal nerazločen. Ena-
komerno tiktakanje ure je postalo glasne-
je. Rumeno sončni žarek je posijal na stek-
leno posodo z zlato ribico. Kleščice za slad-
kor so se belo zableščale. Mandarinke so
se lesketale. Bilo je poldan. Rumeni soj
je polagatale drsel naprej... Zdelo se je,
da je zlata ribica vsa udana. Dotle sem
bil mislil, da sem zmerom opazal nasprot-
je, zato sem bil hudo presenečen.

»In iz tega ste sklepali,« mi je dejal
vljudno sosed za mizo, »da so si vse zlato
ribice podobne... Zmota, spoštovani go-
spod! Vendar vam pa ne bom tajil, da je
žival, ki jo zaradi njene nenavadne last-
nosti občudujete, tako precej edina svoje
vrste, katero je vredno opazovati. Le po-
glejte, riba skoro ni več rdeča, ob barvo
je. Je pa velika redkost, da zlata ribica iz-
gubi barvo. Vsaka izmed teh redkih med
njimi ima vsaj po eno, celo po dve belkasti
lisi. To je pa čisto preprosto, vsakdanje
obolenje lusk. Sicer so pa, mimogrede po-
vedano, te ribe čisto bedaste.«

Nato je moj ljubezni sosed pričel
rezati meso, pri čemer je tako na široko
raztegoval komolce, da me je suval v re-
bra. Bil je to koščen, majhen, precej za-
mazan gospod, ki je nosil staro dolgo suk-

njo. Kesneje mi je palo v oči, da je starec,
kadar je stopil v jedilnico, vselej pritajeno
po tihem z očmi pozdravil zlato ribico, ki
je pozdrav — kar je še najbolj čudno! —
vrnila. Toda važnejši dogodki so mojo po-
zornost obrnili drugam.

Seina je ogrožala Pariz. Preplavila je
odvodne kanale in kleti. Globoki rovi pod
zemne železnice so bili polni vode, celo
prav do pred mojih vrat je prišla. Prav
počasi je lezla do prvega nadstropja. Okna
so zasedli ribiči, ki so naravnost navzdol
moleli svoje ribarske palice. Če je priveslal
čoln po cesti, je zmedel ribičem zamaške
od plutovine, ki so plavali po vodi, in lju-
dje so se pričeli prerokati. Celot prezident
republike je obiskal pozorišče nezgode.
Toda nahnulili so ga, ker so policijski
stražniki, ki so, na tesno zgneteni, čepeli
na veji neke platane, tako glasno pozdrav-
ljali prezidenta, da so prepodili vse ribe.

Takrat so bili dnevi kratki in otožno
sivi. Pisarne so bile zaprte. Veter je gnal
dež naravnost v zimsko nebo. Ni bilo
mraz. Leni oblaki so se zgoščevali in se
dvigali v vrtincih nad mestom. Nato je
povodenj prenehala, voda je splahnela in
treba je bilo spet pričeti običajno življe-
nje. Zame je to značilno pisarno, cesto in
gostilnico. Stalni gostje so se na dolgo in
široko razgovarjali o varnostnih ukrepih,
ki jih je bilo treba podvzeti.

»Legar, dragi gospod...«

»Najmlajši fant moje strine, sam Bog
vedi, ljubi moj gospod, ta smrkevec, ki
mu je bilo komaj devet let, je po vsi sili
hotel piti vodo iz cestnega jarka, in je
umrl.«

»Mati je gotovo vsa obupana!«

»To si lahko mislite!«

»Pri nas neprekupane vode že ne bo-
mo več pili!«

»In zlasti ne jejte nič sirovega!...
Tudi časopisi to priporočajo!«

»Ah, časopisi, ljubi moj gospod!...«

Sosed za mizo, majhni starec, je vstal
in šel pogledat zlato ribico.

»Upam, da ne dajete Mimi več salate!«

»...in da zlivate v posodo vsak dan
vichijsko slatino!«

Gostilničar ni nič odgovoril. Bil je
docela ravnodušen.

»Mar mislite, da more tudi riba na-
leži legar?« je vprašal nekdo.

»Riba? — Saj se vendar šalite, mar
ne?«

»Ah, — mislite, da je to šala?«

»Le pomirite se!« je dejal gostilničar,
»Mimi in jaz, midva že prav dobro veva,
česa nama je treba. Kaj ne, Mimi, da je
res?«

Toda Mimi se ni zgenila.

Drugi dan je Mimi poginila: v posodo
so ji bili nalili prekuhane vode.

in bi bil to tudi storil, če bi bilo odvisno samo od njegove volje. Razumel je pa, da je po 1. odst. § 123 u. z. dolžan se predhodno še sporazumeti o tem s fin. ministrom in če je po njegovem naziranju bilo soglasje fin. ministra pogoj, brez katerega ni bilo mogoče izvršiti upokojitve, samo s tem ni mogel tožitelja S. niti razrešiti službe, ker se temu protivi 2. odst. § 105 u. z., ki izrečno določa, da njegova služba preneha z upokojitvijo. Torej je razen opokojitve vsak drug način, tudi razrešitev službe absolutno izključen. — Zakonodajalec je v 1. odst. § 128 u. z. predpisal, da se vse odločbe o upokojitvi drž. uslužbencev izdajajo v predhodnem sporazumu s fin. ministrom. Kakor je spredaj pokazano, je on v glavnem skrbel, da zavaruje drž. interese pred svobodno razlago zakona, kajti bi koristila drž. uslužbencem v škodo države. Toda popolnoma je pregledal, da mora po takem svobodnem tolmačenju biti

oškodovan interes drž. uslužbencev; zato pri tem zakonskem predpisu ni navedeno, kaj se zgodi, če se fin. minister, kakor se je tu zgodilo, ne sporazumi s pristojnim ministrom. Vendar ni izključeno, da zakonodajalec v tem namenoma ni hotel nič odločiti, ker ni mogel dopustiti domneve, da bi bil katerikoli interes drž. uslužbencev oškodovan zaradi nepravilnega ali nezakonitega poslovanja ali zaradi kake neurednosti pristojnih oblastev. Zaradi takih okoliščin v primeru tožitelja S. — po mišljenju ministra, navedenem v njegovi odločbi — morajo pasti škodljive posledice na njega samega. Toda, ker je izključena vsaka krivda za to na tožiteljevi strani, tega ministrovega stališča ni mogoče upoštevati. Ne samo, da ni utemeljeno v zakonu, temveč je v odkritem nasprotju z vsemi navedenimi zak. predpisi, zaradi česar je njegovo odločbo treba razveljaviti.

Težnje našega učiteljstva.

Na seji glavnega odbora JUU meseca marca je predsednik ljubljanske sekcije Jugosl. učiteljskega združenja, g. Ivan Dimnik, predložil in obširno utemeljil vrsto postulatov, katere so stavila podlaga sreska učiteljska društva iz Dravske banovine in ki so bila sprejeta na izrednem posvetovanju vseh predsednikov sreskih društev. Med teh zahtev navajamo samo nekatere, ki so načelnega pomena in bodo zanimale tudi naše bralce drugih strok.

Pri oddaji učnih mest v krajih s srednjo odnosno visoko šolo naj se predvsem upoštevajo družinski očetje, ki imajo za srednje šole godno deco, in pa organizacijski delavci.

Pri ocenjevanju učiteljstva naj se upošteva predvsem delo v šoli, šele potem naj pride v poštev izvenšolsko delo. Učiteljstvo naj se ne sili k izvenšolskemu delu, za katero ni usposobljeno.

Izvršnemu odboru se naroča, da ponovno napravi predstavo na ministrstvo prosvete, da se učiteljstvo prizna stalnost na mestu, ker je to za prospeh šole in izvenšolskega dela med narodom nujno potrebno.

Neporočene učiteljice naj se pri nameščanju ob istih pogojih v enaki meri upoštevajo kakor poročene.

Vsa izpraznjena mesta šolskih upraviteljev naj se razpišejo, ker se da s tem možnost za prosto konku-

renco. Prosvetna oblast si bo lahko na ta način izbrala najposobnejšega učitelja, ki ima ambicijo in pogoje za šol. upravitelja. Krajevni šolski odbori osporavajo pri sejah one učitelje, ki jih je samo banska uprava poverila s posli šolskega upravitelja.

Ker so posli šolskega upravitelja zelo narasli, je neobhodno potrebno, da se tudi honorirajo, kakor so to določali že prejšnji šolski zakoni. Ako to ni mogoče, naj se nagrade šolski upravitelji vsaj s tem, da uživajo naravna stanovanja brezplačno.

Izposluje naj se čimprej sprememba glede ocenitve naravnih stanovanj, da ne bo ocenitev višja, kakor določa zakon o narodnih šolah stanarino za poedine kraje.

Stanarina naj se izplačuje učitelstvu skupno z ostalimi mesečnimi prejemki. V ta namen naj se ustanovi pri banskih upravah fond, v katerega naj se stekajo vse stanarine, ki so jih dolžne plačevati učitelstvu občine.

Pri predvideni redukciji mesečnih prejemkov naj se ne diferencira mestno učiteljstvo od podeželskega. Draginski razredi naj se odpravijo.

V finančnem zakonu za leto 1932/33. predvidena šolnina naj ne zadene podeželskega učiteljstva, ki šola svojo deco v mestih.

Obleke kemično čist, barva, pilala in lika tovarna J O S. R E I C H.

Avstrijsko trgovstvo proti znižanju plač.

Deželna zveza trgovskih gremijev in trgovskih zadrug na Nižjem Avstrijskem je poslala Zvezi javnih uslužbencev (Reichsverband der öffentlichen Angestellten) naslednji dopis, v katerem s povdankom nastopa zoper vsako nadaljnje znižanje prejemkov javnim nameščencem. Dopis je obče zanimiv in ga zato objavljamo:

»Na razgovorih vseh zborničnih svetnikov nižje-avstrijskega trgovstva, katerega je sklicala deželna zveza trgovskih gremijev in zadrug na Nižjem Avstrijskem, v prostorih dunajske trgovske zbornice, so vsi udeleženci soglasno povdarjali in opozarjali na hudo nevarnost, ki preti avstrijskemu trgovstvu. Po poročilu inozemskega opazovalca Rosta van Tonningen je za vzdržanje zlatega standarda šilinga neizogibna vnovična redukcija plač javnih uslužbencev.

Vsi udeleženci posvetovanja so soglasno ugotovili, da je v minili jeseni izvedeno znižanje prejemkov javnih nameščencev že doseglo mejo tega, kar je na eni strani za uradništvu, na drugi strani pa za trgovino in obrt

še znosno. Nazadovanje potrošnje, ki je sledilo temu znižanju prejemkov, je skoro v vseh poslovnih panogah izredno neugodno učinkovalo in je prav bistveno pripomoglo k nadaljnjemu še večjemu poslabšanju gospodarskega položaja, katero je opaziti od tedaj.

Nižjeavstrijski svetniki trgovske zbornice najresneje svare v imenu deželne zveze nižjeavstrijskega trgovstva vse pozvane činitele, naj ne vztrajajo na tej poti, ki nujno vodi k obubožanju ene najvažnejših konsumentskih skupin, kar bi nujno povzročilo polom še nadaljnjih številnih podjetij in trgovin in dovedlo nazadnje do poostitve gospodarske stiske in brezposelnosti.

Tako treznih in objektivno mišljenih besed tudi v Avstriji ni mnogo krat čuti. Zeleti bi bilo, da jih odločujoči krogi vpoštevajo in iščejo rešitev iz hude gmotne stiske današnjih časov na pravem kraju. Predvsem je pa treba, izvesti temeljite upravne reforme, nato šele naj sledi znižanje plač javnim nameščencem.

Vestnik.

VSEM! Ponovno smo že opisali težki gmotni položaj, v katerega je zaradi splošne krize in brezbrčnosti nekaterih naročnikov zašel tudi naš list. Z ostanki na naročnini so dosegli naravnost ogromno višino. Pozivi za plačilo ne pomagajo mnogo. Vendar vnovič vabimo vse zamudnike, naj svoj dolg čimprej poravnajo, če že ne gre naenkrat, pa v obrokih. Ne-točen naročnik je grobokop listu. —

Naše zveste naročnike, ki redno in točno plačujejo naročnino, pa prav vljudno prosimo, da nam — če le mogoče — nakažejo naročnino vsaj do konca leta vnaprej, da nam s tem omogočijo neovirano in redno izdajanje lista. Upamo, da ta poziv ne bo brezuspešen. Zvestoba za zvestoto!

Delovni čas v justičnem reštoru. Kakor v vseh drugih strokah državne uprave, je bilo nedavno uvedeno ne-

deljeno uradovanje od 1/8. do 1/14 ure tudi pri višjem deželnem sodišču in viš. drž. tožilstvu v Ljubljani. Za enkrat pa nedeljeno uradovanje ni bilo še uvedeno pri okrajnih sodiščih na področju ljubljanskega deželnega sodišča in pri le-tem samem. Uslužbenici pri navedenih sodnih uradih pričakujejo upravičeno, da se enkratno uradovanje uvede čim prej tudi zanje. To bi bilo vsekakor tudi v korist strank, ki imajo posla n. pr. pri sreskih načelnstvih, pri davčnih ali katastrskih upravah, za katere je že dolgo časa uvedeno enkratno dnevno uradovanje. Zlasti velja to za deželo, ker so vsi ti uradi čisto v istem poslopiju. Kakor izvemo, podpirajo to težnjo sodnega nameščenstva tudi poslovni in gospodarski krogi, zato je upati na uspeh.

Državlanske izkaznice. Po odredbi notranjega ministrstva št. III — 15.914/31 od 16. marca 1931, se izdajajo državljanske izkaznice v službene svrhe brez taks v smislu točke 9 čl. 6 taksnega zakona. Kot pristojbina za tiskovino plačujejo železniški uslužbenici za vsako državljansko izkaznico, katero potrebujejo v uradne namene, po 3.— Din. Tako je odredilo ljubljansko železniško ravnateljstvo.

Zdravljenje drž. uslužbencev v bolnicah. Po uradniškem zakonu imajo drž. nameščenci pravico do brezplačnega zdravljenja v III. razredu državnih in drugih javnih bolnic. Da se jim prizna ta ugodnost, morajo že ob sprejemu v bolnico predložiti uradno potrdilo, da so res v državni službi oz. da so upokojeanci. Ker upraviteljstva javnih bolnic potrebujejo navedene listine kot priloge pri pisu, opozarjamo vse tovariše, da si to potrdilo vselej pravočasno preskrbe od svojih predstojnikov. Železniške ali druge slične splošne légitimacije ne zadoščajo.

Stanovanjska kriza.

Znižanje najemnin...? Od prijatelja lista smo prejeli pismo, v katerem opozarja na poziv Društva hišnih posestnikov svojim članom, naj znižajo najemnine časa in razmeram primerno. Tako znižanje bi gotovo vsi najemniki iz srca pozdravili — če bi seveda res kaj zaleglo. Žal pa po pozivu organizacije hišnih lastnikov najemnine ne bi padle, temveč bi se v mnogih primerih celo še zvišale. V potrdilo navaja pismo tri primere. V novi hiši na periferiji Ljubljane velja neko udobno stanovanje 800 Din, drugo enako je pa do 1. novembra 1931 stalo 750 Din, od tedaj pa 650 Din na mesec. Slično, res udobno stanovanje v središču mesta, v stari, a prav dobro ohranjeni hiši velja 500 Din. Pisu sicer ni znano, če ima tudi kopalnico, ve pa, da sta 2 lepi sobi in zelo prostoren kabinet, razen vseh pritliklin. Po navedeni resoluciji Društva hišnih posestnikov bi vsi ti trije lastniki lahko zvišali najemnino na 1000 Din, kakor ta poziv določa. Prvi bo torej zvišal za 200 Din, drugi za 350 Din, tretji pa za 500 Din na mesec. — Takih primerov je v Ljubljani najbrž še več. Naš izvestitelj, ki je kronski upokojenec, dobi za 200 zlatih kron 1000.— Din, t. j. razmerje 1:5, stanovanje pa plača v razmerju 1:20 napram predvojni najemnini. O relaciji

Odtegljaji za Zvezo nabavljajlnih zadrug. Do konca leta 1930. je bilo drž. uslužbencem po 10.— in 5.— Din mesečno odtegnjeno za Zvezo nabavljajlnih zadrug v Beogradu vsega skupaj 24.25.950 Din, v teku leta 1931. pa še 12.143.789 Din. Konec leta 1931. je dosegla vsota teh odtegljajev, ki tvorijo osnovno glavnico za ustanavljanje kreditnih in stanovanjskih zadrug, višino 36.269.739 Din. Iz tega sklada je Zveza doslej podpirala tudi gradnjo zadrugnih domov, za kar je izdala nad 10.000.000 Din.

»Poštni rog« v Mariboru. Začetek meseca februarja se je ustanovilo v Mariboru poštarsko pevsko društvo »Poštni rog«. Obstoja je že prej kot odsek mariborske krajevne skupine Osrednjega društva nižjih poštних uslužbencev, po novih pravilih se je pa osamosvojilo.

Dom carinskih uradnikov na Hvaru. V mestu Hvaru na otoku enakega imena v Dalmaciji v kratkem prično zidati dom za carinske uradnike, ki bo služil kot okrevališče in letovišče. Natečaj za prevzem stavbnih del je že razpisan. Stroški gradnje same so proračunani na 536.000 Din.

Uvrstitev Subotice v I. drag. razred. Državno uslužbenstvo v Subotici je priredilo javen shod, na katerem je bil izvoljen poseben odbor, ki je sestavil prošnjo na finančno ministrstvo, naj uvrsti Subotico v prvi drag. razred. Prošnjo dokazuje odbor s potrdilom občinskega odbora o tržnih cenah. Iz tega izhaja, da spada Subotica med najdražja mesta v državi. Po trgovinah so življenjske potrebščine prav tako drage, kot so bile pred 2 in več leti. Draginja povečuje tudi dejstvo, da leži Subotica ob državni meji. Prav zato so tudi stanovanja izredno draga. Subotičko uradništvo pričakuje, da bo njegovi prošnji ugodeno.

1:10 pa hišni lastniki seveda nočejo nič slišati.

Kaj je z akcijo najemnikov? Zagrebški »Naš Glas« objavlja dopis, v katerem vprašuje dopisnik, kaj je z živahno začeto akcijo organizacije zagrebških najemnikov. Vsi najemniki, zlasti pa javni uslužbenici so opravičeno pričakovali, da se bo z zakonom rešilo stanovanjsko vprašanje, vsaj tako, da se bodo najemnine maksimirale. To tembolj, ker so se obljube hišnih lastnikov, da bodo znižali najemnine, izkazale za neiskrene. Članek se takole končuje: »Vendar, kaj se dogaja? Akcija se ne nadaljuje, niti ni bil izdan stanovanjski zakon, razmere se pa slabšajo. Zakaj je akcija zaspala? Če molčimo, bodo smatrali, da smo zadovoljni, da je akcija delo posameznih kverulantov, da pa najemnikom ni tako hudo, kakor to govorijo ljudje, ki neopravičeno in neobjektivno kritikujejo vse postoječe. Toda ni tako! Dalje ne moremo vzdržati. Mislimo zato, da je treba začeto akcijo energično nadaljevati in jo privedi do končnega upoštevanja naših zahtev. Če tega uradno zastopstvo najemnikov ne bo storilo, bodo morali in bodo tudi znali oni sami to izvesti, ker jih sili k temu kruta sila in negotovost bodočih dni«

Iz organizacij.

Zborovanje finančne kontrole. V soboto 28. maja t. l. se je pričel v Ljubljani XIII. kongres Združenja finančne kontrole v Jugoslaviji. Zborovanja so se udeležili zastopniki te organizacije iz vseh delov države. Otvoril je kongres predsednik g. Pavičič, ki je izvajal, da je delo organizacije namenjeno zlasti človekoljubnemu, socialnemu in kulturnemu napredku članstva. Dasi zaradi težkih razmer v minilem letu ni mogoče poročati o posebnih doseženih uspehih, je združenje ponovno uspešno interveniralo v mnogih primerih. Zlasti je interveniralo glede redukcij, deloma z uspehom. Poroča je o novi uredbi o fin. kontroli, ki vsebuje tudi mnoge važne določbe osebnega značaja, tako o napredovanju, o dovoljenju za ženitev, o uporabi orožja v službi itd. Po tajniškem poročilu g. Iviča je društvo predložilo med letom merodajnim činiteljem štiri važne spomene: o ureditvi službenih razmer, o znižan-

nju previsokih najemnin, o redukciji in o sestavi nove organizacijske uredbe. O blagajniškem stanju je poročal g. Devčić, ki je podal poročilo o obmrtnem skladu, o domu fin. kontrole in o zadruzi zveze zvaničnikov itd. Po poročilu predsednika nadzornega odbora g. Gvardjančiča znaša premoženje organizacije skoro pol milijona dinarjev, posmrtni sklad sam nad 1.700.000 dinarjev, sklad za dom pa približno 130.000 dinarjev. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika A. Pavičič (Beograd), za podpredsednika J. Grivičič (Zagreb) in J. Ra-rešič (Podgorica), za tajnika Iv. Ilić (Beograd), v upravni odbor je bil izvoljen tudi g. Iv. Gvardjančič iz Ljubljane, v nadzorni odbor pa za podpredsednika Bl. Polagek iz Ljubljane. Občni zbor je sprejel poslovnik o upravi organizacije in pravila o društvenih knjižnicah. Nato se je zborovanje nadaljevalo in zaključilo dne 29. maja na Bledu.

Po svetu.

Znižanje prejemkov švicarskih drž. uslužbencev. Švicarska zvezna skupščina je sprejela besedilo zakona o začasnih prilagoditvi plač javnih uslužbencev spremeni njihovim gospodarskim razmeram. Nova uredba naj velja do konca leta 1937. in bo pooblastila švicarski zvezni odbor, da more prejemke javnim nameščencem znižati za 15 %. Znižale se bodo razen plače tudi različne draginjske doklade izvzemši doklad za ločeno (dvojno) gospodinjstvo in pa doklad za otroke. S to odredbo bo prizadetih nekaj nad 70.000 oseb, uradnikov in uslužbencev raznih kategorij, med njimi tudi železničarji. V letu 1933. in morda tudi v letu 1934. se prejemki ne bodo znižali za večji znesek kot 10 %, ostalo pa pozneje.

Prezident Hoover bo dobival 1 dolar na mesec. Gospodarskemu odboru reprezentančne zbornice, ki razpravlja o štedenju v državnem gospodarstvu, je poslal ameriški predsednik Hoover pismo, v katerem sporoča, da je pripravljen pristati na to, da se njegova plača za dobo enega leta zniža od 75.000 dolarjev na 1 dolar mesečno.

Znižanje uradniških plač na Poljskem. Ministrski svet je znižal s 1. junijem državnim uradnikom prejemke za 9, oficirjem pa za 8 odstotkov. Ta odlok ne velja za uradnike in oficirje, ki so uslužbeni v Varšavi.

Znižanje plač na Madžarskem. Z zelo silno uredbo je madžarska vlada izvedla zelo občutno znižanje prejemkov aktivnih in upokojenih drž. uslužbencev. S 15. aprilom so se znižale uradniške plače do 120 pengov in pokojnine do 50 pengov za 2 %, višje plače in pokojnine pa za 3 do

BREZVESTEN NAROČNIK ! JE SOVRAŽNIK LISTA

5 %. Draginjske doklade oženjenih uslužbencev so se znižale za 5-6 %, doklade za otroke za 9 %, stanarina pa za 3 %. Znižanje plač zadene vse vrste drž. nameščencev razen policije, orožništva in vojaštva. Obenem so prepovedana za dobo enega leta vsa napredovanja.

Iz ljubljanske nabavljalne zadruge.

Izredni občni zbor »Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani« se vrši v petek dne 1. julija 1932 v beli dvorani hotela »Union«. Na dnevnem redu je: 1. Sprememba pravil v smislu novega zakona o zadrugah. 2. Določitev kredita pri Zvezi nabavljalnih zadrug.

Nove cene: Moka 0 gg, 0 g 3 Din, št. 2 Din 2.80, št. 5 Din 2.60. Sir »Sokol« v škatljah po 9 Din. Ajdova moka 5 Din, ržena moka 3.25 Din. Pšenični zдроб 3.50 Din, činkvantinov zдроб 3.25 Din, koruzni zдроб 2.50 Din. Koruzna moka 2 Din. — Testenine: Pekatete 7.25 Din, Franzove 6.75. — Riž raznih kakovosti 1 kg: 11.50, 9, 7, 5.50 in 3.50. — Sladkor: kristalni 13.25 Din, kocke 14.75, v prahu 14.75 Din. — Olje: namizno liter 13.— Din, olivno 16.— Din, bučno 15.— Din. — Kis: za vlaganje liter 5 Din, vinski 4.— Din, pristni vinski kis 5.— Din. — Slive: bosanske 80-ice: kg 9.— Din, 90-ice: kg 7.— Din. — Smo-

kve v venci kg 12.— Din. — Zadruga ima v zalogi različna mila in pralna sredstva, toaletne predmete, čistila za čevlje, posodo, pode itd., razne ščetke, krtače in omela, vse po konkurenčnih cenah. — V zalogi so tudi nogavice za dame, za gospe in otroke ter damske rokavice.

Člani lahko naroče vse potrebščine tudi telefonskim putem. Telefon zadruge ima številko 2421. — Novi člani morejo pristopiti vsak dan. Pristopno izjavo podpisujejo ob uradnih urah v zadrugi pisarni na dvorišču poslopja št. 5 na Vodnikovem trgu. Vpisnina znaša 5 Din, zadrugi delež pa 100 Din, ki se more plačati tudi v obrokih. Pravico do nakupa ima nov član takoj, ko plača prvi obrok deleža.

Nove knjige.

Joža Lovrenčič: Tiho življenje. Ilustriral Božidar Jakac. Založila Mladinska Matica. — V nizu izdaj, namenjeni naši mladini, je izdala agilna Mladinska matica tudi to lepo knjigo. Namenjena je zrelejši mladini osnovnih in nižjih srednjih šol. Knjiga vsebuje zbor pripovedk iz naše Soške doline, iz Beneške Slovenije in z Gorenjske. So to po načinu legend podani zgodovinski in sodobni motivi iz preproste življenja kmetskega ljudstva. Pripovedovanje je živahno, slog skuša podati časovno in krajevno značilnost, vsebina

legend je pa tudi dasi preprosta, vendar prav zanimiva in otrokovi duši blizu. Zato bo ta knjiga gotovo našla mnogo hvaležnih bralcev med mladino in tudi med odraslimi čitatelji. Nemala zasluga pri tem gre pa ilustratorju, znanemu slikarju in grafiku B. Jakcu, ki jo je opremil z vrsto prav posrečenih ilustracij, ki nazorno komentirajo tek pripovedovanja. Med njimi jih je nekaj, ki kažejo vse odlike Jakčevega talenta. — Zelo uspešna in priporočila vredna knjiga stane kartonirana 16 Din, na pol v platno vezana 24 Din, v platnu pa 32 Din. Naroča se pri Mladinski Matici v Ljubljani, Franciškaška 6.

»Mladika«. Izšla je majska in junijska številka te lepe družinske mesečne revije. V prvi so razen nadaljevanja Bevkove povesti »Veliki Tomaž« in drugih daljših spisov še prav zanimivi popisi naših kraških jam, poučen članek o zgodovini kuge in običajni pestri drobiž. Številka je bogato ilustrovana. Tudi junijski zvezek je zelo pisan. Posebno pozornost vzbujajo spomini fotografa-amaterja »V Solčavskem raju«, ki jih je strokovno točno in lepo napisal znani mojster fotografije, Fran Krašovec. Članku so posvečene skoro vse slike tega snopiča, sami res uspešni posnetki najzanimivejših kotičkov lepe Logarske doline. V obeh zvezkih nadaljuje odlični anatom prof. dr. J. Plečnik svoje znamenite poljudne razprave o ustroju in sestavinah človeškega telesa. Bogato je, kakor vedno, tudi »Pisano polje« in »Družina«, kjer je zbranega mnogo tehtnega in pretehtanega gradiva za pouk in zabavo. — »Mladika« velja že vse leto 84 Din in se naroča pri Mohorjevi tiskarni v Celju, Prešernova ulica. Vzorno urejani in nadvse okusno opremljeni mesečnik zasluži, da ga naroči vsaka slovenska družina.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Priporoča se cenj. občinstvu

špecerijska trgovina

LESKOVIC & MEDEN

Ljubljana, Jurčičev trg 1

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča trdka

A. PERSCHE
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Priporočamo trdsko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Hranilnica Dravske banovine, Ljubljana

Prej Kranjska hranilnica - Ljubljana

Hranilnica Dravske banovine, Maribor

s podružnico v Celju

Vloge na knjižice in tekoče račune obrestujejo najugodnejše. * Za obveznosti in vloge jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo.

Najvarnejša in najboljša naložba prihrankov.

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perla, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z. o. z.

Telefon št. 2421.

S 16. majem je stopil v veljavo nov revidiran cenik. Kdor ga ne bi dobil na dom, ga dobi v pisarni.

Sedaj vodi zadruga špecerijski oddelek in preskrbo kuriva. — Za jesen se uredi tudi nakup manufakture skupno s posestrimo železničarjev.

Dostavitev na dom!

Mesečni obroki!

Državni uslužbenci! Kupujte v svoji zadrugi, širite smisel za njo med tov. nečlani. Od velike in močne zadruge je odvisna naša skupna boljša eksistenca.